

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἐκτος

Συνδρομὴ ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἰσάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσια.—Γραφεῖον τῆς Διευθυντικῆς: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

26 Νοεμβρίου 1878

ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

«Σαραντατέσσαρες χιλιάδες γρόσια εἰς τὸ κε-
μέρι τοῦ Μῆτρου Ἀγραφιῶτη. Ἀπὸ αὐτὰ αἱ
τριάντα χιλιάδες νὰ δοθοῦν εἰς ταῖς τσοῦπαις μου
νὰ τὰς περιλάβουν οἱ δύο Μῆτριδες τοῦ Σκυλο-
δήμου καὶ Ἀγραφιῶτη. Δύο χιλιάδες νὰ πάρῃ
ὁ ἕνας Μῆτρος καὶ δύο ὁ ἄλλος, ὅπου μὲ ἐδοῦ-
λευαν. Χίλια νὰ πάρουν ἐκεῖνοι ὅπου θὰ μὲ θά-
ψουν. Δύο χιλιάδες ἔχει ὁ γραμματικὸς, τέσσα-
ρες χιλιάδες γρόσια τῆς Μαργιώς. Ἐὰ ἄλλα νὰ
μοιρασθοῦν διὰ τὴν ψυχὴν μου. Αὐτὰ ὅπου ἔχω
εἰς τὴν σακκούλαν μου νὰ τὰ λάβουν οἱ γραμ-
ματικοὶ καὶ τζαουσάδες μου.

21 Ἀπριλίου.

Κυριακή

Τὸ τουφεκί καὶ ἄτια μου νὰ πᾶνε τῶν παι-
διῶν μου, καὶ ὦρα μου. Ἐξ χιλιάδες γρόσια
μου θέλει ὁ Νοταρᾶς Ἰωάννης δεκαπέντε χι-
λιάδες γρόσια ἔχει ὁ Μῆτρος τοῦ Σκυλοδήμου
διὰ τὸν Νασονίκα καὶ λοιποὺς, Δαγλῆ καὶ ἄλ-
λους ἀξιωματικούς.»

Τὸ πρωτότυπον τοῦ πολυτίμου τούτου ἐγγράφου ἔδωρή-
σατο ἐσχάτως τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς ὁ σοφὸς καθηγη-
τῆς τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλλ. ἔθνους κ. Κ. Παπαρρηγόπουλος,
ὅστις ἐφιλοπόνησε τῷ 1858 ἐκτενῆ βιογραφίαν τοῦ ἀειμνή-
στου στρατάρχου. Ἐκ τοῦ ὠραίου τούτου ἔργου, ἀληθοῦς
ἱστορικοῦ καλλιτεχνήματος, ἐξαχολογήσαμεν τὰ ἐπόμενα.
Σ. τ. Δ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΣΤΙΓΜΑΙ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Ἐπειδὴ τὸ κίνημα ἔμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ τὴν 23
(Ἀπριλίου 1827), διαταγαὶ εἶχον δοθῆ εἰς ὅλον
τὸν στρατὸν ν' ἀναπαυθῇ τὴν 22 καὶ νὰ ἀπέχη
παντὸς ἀκροβολισμοῦ. Καὶ ὅμως τινὲς τῶν ἐν
τῷ Φαλήρω σταθμευόντων Κρητῶν, ἀφοῦ ἔφα-
γον καὶ ἔπιον, ἐκίνησαν παρὰ τὴν δοθεῖσαν δια-
ταγὴν καθ' ἑνὸς τῶν πλησιεστέρων ἐχθρικών
ὄχυρωμάτων, ὅπερ, καὶ τοι κείμενον ἐπὶ χώρου
πεδινοῦ, ἦτον ὅμως ἰσχυρότατον. Ὁ τουφεκι-
σμὸς ἀκουσθεὶς ἐφείλκυσε πολλοὺς καὶ Ἕλληνας
καὶ πολεμίους· οἱ μὲν ἔδραμον εἰς ὑποστήριξιν
τῶν Κρητῶν καὶ ἐπεχείρησαν νὰ κυριεύσωσιν ἐξ
ἐφ' ὅπου τὸ ὄχυρωμα, οἱ δὲ Τοῦρκοι, ἰππεῖς καὶ

1. Νεοφώτιστος νέας, ἧτις φέρουσα τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν
ὄπλισμόν τοῦ στρατιώτου, παρηκολούθησε τὸν Καραϊσκάκη
καθ' ὅλας τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς του ἐκστρατείας.
Σ. Ἐστίας.

πεζοὶ, ἀντεπεζῆλλον πρὸς ἀντίκρουσιν αὐτῶν.
Πολλοὶ Ἕλληνες ὀπλαρχηγοὶ προσῆλθον ἵνα
καταπαύσωσι τὴν ταραχὴν καὶ ἐπαναγάγωσι
τοὺς στρατιώτας εἰς τὰς τάξεις των· ἀλλ' ἡ
φωνὴ των δὲν εἰσηκούετο, καὶ ὁ κατὰ πρότον
μικρὸς ἀκροβολισμὸς κατήνησε μετ' ὀλίγον
μάχη σπουδαία. Μετ' ὀλίγον ὁ πάντοτε ἀτρό-
μητος Νικήτας πληγώνεται εἰς τὴν σιαγόνα,
πληγώνονται δὲ καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ καὶ
οὐκ ὀλίγοι στρατιῶται, ὥστε οἱ Ἕλληνες ἠναγ-
κάσθησαν νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν. Ὁ Καραϊσκά-
κης τὴν στιγμὴν ἐκείνην κατέκειτο πυρέσσων
ἐν τῇ σκηπῇ του· ἀλλ' οἱ πυροβολισμοὶ καὶ αἱ
κραυγαὶ ἐξεγείρουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ληθάργου,
καὶ τινάχθεις ἀπὸ τῆς κλίνης, ἐρωτᾷ τί τρέ-
χει, πρὶν δ' εἶτι φθάσῃ νὰ ἐξηγήσωσιν εἰς αὐ-
τὸν τὰ συμβάντα, βλέπει οἰκοθεν τὴν τῶν Ἑλ-
λῶνων τροπὴν. Ἀναπηδήσας λοιπὸν ἀμέσως εἰς
τὸν ἵππον του λαμβάνει ἀπὸ τινος τῶν παρατυ-
χόντων τὸ γιαταγάνι του, καὶ συμπαραλαβὼν
ὄσους τῶν ἱππέων ἢ ἐφιππων ἀξιωματικῶν ἀ-
πήνησε καθ' ὁδὸν, ἐξορμᾷ κατὰ τῶν πολεμίων,
μεταβάλλει τὴν ὄψιν τῶν πραγμάτων καὶ ἀ-
ναγκάζει αὐτοὺς ὑποχωρήσαντας νὰ κλεισθῶσιν
εἰς τὰ ὄχυρώματα αὐτῶν. Ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ πυρε-
τοῦ καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας παροξυνόμενος,
δὲν ἔδειξε τὴν συνήθη αὐτοῦ φρόνησιν, καὶ, μὴ
ἀρκούμενος εἰς τὰ γενόμενα, προέβη μετὰ τῶν
ὀλίγων περὶ αὐτῶν ἱππέων ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχ-
θρικών ὄχυρωμάτων, πυροβολῶν δεξιᾷ καὶ ἀρι-
στερᾷ. Μετ' ὀλίγον ὅμως ὁ Κιουταχῆς ἐκπέμ-
πει κατ' αὐτοῦ ὀλόκληρον τὸ ἱππικόν· οἱ περὶ
τὸν Καραϊσκάκη, μὴ δυνάμενοι ν' ἀνθέξωσιν
εἰς τοσοῦτον ἀνωτέραν δύναμιν, τρέπονται εἰς
φυγὴν, ὁ δὲ, μείνας κατὰ τὴν συνήθειαν του τε-
λευταίος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ἵνα ἐνθαρρύνῃ
τοὺς συναγωνιστάς καὶ ἵνα μὴν ἀφήσῃ ν' ἀποβῇ
ἐπιβλαβὴς ἢ καταδιωξίς των, πληγώνεται καὶ
πίπτει ἀπὸ τὸν ἵππον του· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν στιγ-
μὴν συνελθὼν, ἰππεύει πάλιν καὶ παραμένει
προτρέπων τὸ ἱππικὸν εἰς τὸ νὰ ἀνθέξῃ ὅσον δύ-
ναται, καὶ δώσῃ οὕτω καιρὸν εἰς τοὺς πεζοὺς,
τοὺς ἐν τῷ μεταξύ περιπλακέντας εἰς τὴν μά-
χην, νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν. Τότε ὁ ὑπασπιστῆς
τοῦ ἱππικοῦ Παναγιώτης Κακλαμᾶνος, ὅστις δι-
έμεινε πλησίον τοῦ Καραϊσκάκη καθ' ὅλους
τοὺς κινδύνους τῆς ἡμέρας ταύτης, ἔδειξε τόλ-